



kotitalousopettajien **liitto**  
hushållslärarnas **förbund ry**

## KOTITALOUS-OPPIAINE LISÄÄ TASA-ARVOA

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2004) todetaan, että ”Tavoitteena on, että oppilas oppii ymmärtämään tasa-arvon merkityksen yksilön ja perheen kannalta.”

Kotitalous-oppiaineena on ainoa perusopetuksen oppiaineista, jossa tasa-arvokasvatus on määrätty yksittäiseksi opetustavoitteeksi kaikille yhteiseen opetukseen. Kotitaloudessa oppilaat toimivat säännönmukaisesti ryhmissä, joissa työnjako yleensä perustuu yhteisen neuvottelun perusteella syntyneeseen sopimukseen.

Niin perhe- kuin työelämän kannalta neuvottelutaitojen oppiminen ja niissä harjaantuminen on tärkeää. Neuvottelutaitoon kuuluu joustaminen, toisen kuunteleminen, omien käsitysten perusteleminen ja erilaisuuden hyväksyminen ja ymmärtäminenkin. Kotitalous-oppiaineen yhteiskunnallinen vaikutus näkyy Sosiaali- ja Terveysministeriön toteuttaman tasa-arvo-barometrissa 2008, jonka mukaan molemmat sukupuolet kokevat voivansa vaikuttaa perheen sisäisiin päätöksiin. Myös perheen toimeentulosta vastaaminen nähdään nyt aikaisempaa enemmän vanhempien yhteisenä asiana.

Perinteisesti tasa-arvokasvatuksella ja kodin tasa-arvoisella työnjaolla viitataan naisten ja miesten osallistumiseen perheen arjesta huolehtimiseen. Kotitalousopetuksen vaikutukset näkyvät tasa-arvobarometrin mukaan myös siinä, että vastuuta kotitöistä, pääasiallisesti lastenhoidosta, on nyt tasattu vanhemmille aikaisempaa enemmän.

Perinteisen tasa-arvokasvatuksen lisäksi kotitalous toiminnallisena ja vahvasti käytäntöön, jokapäiväiseen arkielämään soveltavana oppiaineena tarjoaa erilailla oppijoille tasa-arvoisemman mahdollisuuden lahjakkuuksiensa soveltamiseen. Oppilas kehittää ja käyttää kehollis-kinesteettisen lahjakkuuttaan, soveltaen harjoittaa niin loogis-matemaattista kuin kielellistä lahjakkuutta. Samoin spatiaaliseen, avaruudelliseen hahmottamisen kehittämiseen on mahdollisuus ja sosiaalisten taitojen kehittäminen on oleellinen osa kotitalousopetusta.

Nyky-yhteiskunnassa näkyy selvä trendi: kotitalouksien koon pieneneminen yhä enemmän yhden hengen talouksiksi. Tämä nostaa kotitalouden monipuoliset taidot entistä tärkeämmiksi kansalaistaidoiksi jokaisen yksilön kannalta. Perustietojen soveltamiselle ja -taitojen oppimiselle ja harjoittelulle tarvitaan aikaa. Tavoitteena on luoda kestävää hyvinvointia turvallisessa, osallisuutta edistävässä ja moniarvoisessa yhteiskunnassa, jossa kaikki kantavat vastuuta ympäristöstä. Visio ohjaa sekä lähitulevaisuuden että pidemmän aikavälin toimintaa joka auttaa eri toimijoita tekemään kestävä kehityksen mukaisia ratkaisuja, joilta osin Vanhasen II hallituksen ympäristöohjelma toistaa kotitalouden opetussuunnitelman perusteita.

Kotitalous on poikkitieteellinen monitieteelliseen perustaan pohjaava taito- ja taideaine. Se koostuu neljästä tärkeästä opetussuunnitelman osa-alueesta: koti ja ympäristö, kuluttaja ja muuttuva yhteiskunta, perhe ja yhdessä eläminen, ravitsemus ja ruokakulttuuri, jotka aihesisällöltään soveltavat ja syventävät useiden muiden oppiaineiden tietoja ja taitoja. Perusopetuksen yhteisen kotitalouden 1 - 9 luokkien aikana annettava vain kolmen vuosiviikkotunnin opetus on elintärkeää, mutta määrältään riittämätöntä vastaamaan lasten ja nuorten tarpeisiin ja tätä kautta yhteiskunnan tuleviin tarpeisiin.

Hyväksytty liittokokouksessa 22.3.2009

Lisätietoja: pj Riitta Cederberg gsm. 040 - 840 6787; tj Anni-Mari Syväniemi gsm. 040 - 500 8316